

Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΣΑΜΙ - SAMEBLOD

Σκηνοθεσία-Σενάριο: Αμάντα Κέρνελ
Ηθοποιοί: Λένε Σεσίλια Σπάρροκ,
 Μία Έρικα Σπάρροκ, Μάι-Ντόρις Ρίμπι,
 Γιούλιους Φλαϊσάντερ
Φωτογραφία: Σοφία Όλσον
Μοντάζ: Άντερς Σκοβ
Μουσική: Κρίστιαν Έϊντνες Άντερσεν
Χώρα: Νορβηγία, Δανία, Σουηδία (Εγχρωμη)
Διάρκεια: 110'

Πρώτη προβολή: 6.00 μ.μ.
Δεύτερη προβολή: 8.15 μ.μ.
Τρίτη προβολή: 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις: 25 Βραβεία και 16 Υποψηφιότητες
 - BZN International Film Festival 2018, Βραβείο Κοινού.
 - Fargo Film Festival 2018, Βραβείο ταινίας.
 - Giornate degli autori - Venice Days 2017, Βραβείο Lux.
 - Guldbagge Awards 2018, 4 Βραβεία: Βραβείο Κοινού στην Παραγωγή, Βραβείο Α! Γυναικείου Ρόλου (στην Lene Cecilia Sparrok), Βραβείο Σεναρίου και Βραβείο Μοντάζ.
 - Göteborg Film Festival 2017, 2 Βραβεία: Καλύτερη Ταινία και Φωτογραφία.
 - Kosmorama, Trondheim Internasjonale Filmfestival 2017, Βραβείο Κοινού.
 - Luxembourg City Film Festival 2017, Βραβείο Νεανικής Επιτροπής στην Amanda Kernell
 - Newport Beach Film Festival 2017, Βραβείο Κοινού για ξενόγλωσση ταινία
 - Riviera International Film Festival 2017, Βραβείο Κριτικής Επιτροπής για Σκηνοθεσία
 - Santa Barbara International Film Festival 2017, Βραβείο Valhalla στην Amanda Kernell
 - Santa Fe Independent Film Festival 2017, Βραβείο Κοινού.
 - Seattle International Film Festival 2017, 2 Βραβεία: Α! Γυναικείου Ρόλου στην Lene Cecilia Sparrok

και Μέγα Βραβείο Κριτικής Επιτροπής Καλύτερης Ταινίας.

- Thessaloniki Film Festival 2016, Βραβείο «Ανθρώπινες Αξίες» στην Amanda Kernell.
 - Titanic International Film Festival 2017, Βραβείο Breaking Waves στην Amanda Kernell.
 - Tokyo International Film Festival 2016, 2 Βραβεία, Α! Γυναικείου Ρόλου στη Lene Cecilia Sparrok και Ειδικό Βραβείο της Επιτροπής.
 - Venice Film Festival 2016, 2 Βραβεία στην A. Kernell, "Fedeora" Σκηνοθεσίας και «Label Europa Cinemas»
 - Vilnius International Film Festival 2017, βραβείο Α! Γυναικείου Ρόλου στην Lene Cecilia Sparrok.
 - Zlin Film Festival 2017, Europe Award στους Amanda Kernell (σκηνοθέτη) και Lars Lindstrom (παραγωγό)

Επιστρέφοντας απρόθυμα στη Λαπωνία για την κηδεία της αδερφής της, με την οποία ήταν εντελώς αποξενωμένες, η Κριστίνα θυμάται τα παιδικά της χρόνια εκεί, στο ειδικό οικοτροφείο που σπούδαζε μαζί με τα άλλα κορίτσια της φυλής της.

Βραβείο Lux για μια τραυματική μα λυρική και ζεστή στην καρδιά ιστορία ενηλικίωσης, με φόντο μία από τις σκοτεινές πτυχές της σύγχρονης ευρωπαϊκής Ιστορίας.

Μικρό κορίτσι από Λαπωνία, στη δεκαετία του τριάντα στη ρατσιστική Σουηδία, πεισμώνει απαρνείται την καταγωγή της και καταφέρνει να γίνει καθηγήτρια—Μικρό διαμάντι (Δ. Δανίας)

Ένα αισθητικά και πολιτικά δυνατό ντεμπούτο από τη Σουηδία, θυμίζει ότι ο ρατσισμός βρίσκεται κι εκεί όπου δεν το περιμένεις.

Ένας από τους πολλούς λόγους που έκαναν το Nordic noir παγκόσμια μόδα είναι πως πίσω από τη συναρπαστική πλοκή πολλών έργων του καραδοκεί

μια οξεία κριτική στην καλογοητισμένη κοινωνική πραγματικότητα του ευρωπαϊκού Βορρά, η οποία κρύβει βαθιά στη σκονισμένη ντουλάπα της ένα σωρό αποκρουστικούς σκελετούς. Ένας από αυτούς έχει να κάνει με τη συμπεριφορά των «καθωσπρέπει» Σκανδιναβών απέναντι στους Σάμι, τους αυτόχθονες του απώτατου Βορρά, γνωστούς και ως Λάπωνες. Με καταγωγή Σάμι, η πρωτοεμφανιζόμενη 32χρονη Σουηδή Αμάντα Κέρνελ επιχειρεί να φέρει στο φως την αληθινή μα μέχρι τώρα αποσιωπημένη ιστορία των ανθρώπων της μέσα από ένα συγκινητικότατο, αν κι ελάχιστα συναισθηματικό δράμα ενηλικίωσης.

Αυτό της Έλε-Μαρία, την οποία πρωτοσυναντάμε υπέργηρη πλέον και με το όνομα Κριστίνα. Τότε μαθαίνει για το θάνατο της αδερφής της Νιένα, με την οποία ήταν εντελώς αποξενωμένες, και αποφασίζει απρόθυμα να μεταβεί στην κηδεία της στη Λαπωνία. Οι ώρες που περνάει στη γενέτειρά της μοιάζουν εφιαλτικές, καθώς γεμάτη οργή και απέχθεια για τους συγχωριανούς της, όλοι μέλη της φυλής των Σάμι, «επιστρέφει» στην ηλικία των 14 ετών, όταν μαζί με τη Νιένα αποχωρήτηκαν τους δικούς τους για να σπουδάσουν σε ένα ειδικό οικότροφείο της περιοχής.

Δυναμική, πολυπράγμων και με έφεση στα γράμματα, η Έλε-Μαρία νιώθει ασφυκτικά σε ένα περιβάλλον που την περιορίζει πολιτιστικά και μορφωτικά. Τα κορίτσια φορούν παραδοσιακές στολές και δεν διδάσκονται τα ίδια με τους υπόλοιπους Σουηδούς, οι οποίοι τις αντιμετωπίζουν σαν αξιοπερίεργα ζώα, κοροϊδεύοντάς τις διακριτικά έως και απροκάλυπτα. Πρόκειται για δύο διαφορετικούς κόσμους σε μόνη αντιπαράθεση, με την ηρωίδα να στέκεται στη «γραμμή του πυρός», μη έχοντας θέση σε κανέναν από τους δύο. Ο καθένας την απορρίπτει με το δικό του τρόπο, αλλά η Έλε-Μαρία είναι διατεθειμένη να φτάσει μέχρι τέλους, αλλάζοντας ακόμη και το όνομά της επί το σουηδικότερον προτού παραδοθεί. Αυτόν τον αγώνα, ο οποίος ξεκινάει από τον εσωτερικό κόσμο ενός κοριτσιού και γίνεται μια σωματικά και ψυχολογικά επώδυνη δοκιμασία, η Κέρνελ τον σκηνοθετεί με ρεαλιστική αποστασιοποίηση.

Υπάρχουν λυρικές στιγμές, υπάρχουν τρυφερές ανάσες, αυτό όμως που κυριαρχεί είναι μια μμη ειλικρίνεια κινήτρων και συμφερόντων, έντεχνα συνδεδεμένων σε προσωπικό επίπεδο με την ενηλικίωση/σεξουαλική αφύπνιση και σε πολιτικό επίπεδο με τον κοινωνικό/εθνικιστικό ρατσισμό. Τι είναι λοιπόν αυτό που καθορίζει την ταυτότητά μας; Πώς μπορείς άραγε να γίνεις κάποιος άλλος; Η περιπετειώδης διαδρομή της Έλε-Μαρία (μια ηρωίδα αντικείμενο του βλέμματός, η οποία «βλέπει» για πρώτη φορά στο τέλος) **κάνει αυτά τα διαχρονικά ερωτήματα επίκαιρα με τρόπο συναρπαστικό, άμεσα συναρτώμενο με τη γυναικεία απελευθέρωση και τη σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία.**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

Μέχρι πρόσφατα γνωρίζαμε την αποικιοκρατική στάση των Αμερικανών εποίκων απέναντι στους αυτόχθονες Αμερικανούς (αρχικά με σφαγές με στόχο εξόντωση και στη συνέχεια την πολιτισμική και κοινωνικοπολιτική υποταγή τους). Κι όμως η στάση αυτή των «πολιτισμένων» λάνθυστος συνεχίζεται και στην εποχή μας: ξεκινώντας από την Τουρκία, με τη στάση της απέναντι στους Κούρδους (για τα εκατομμύρια Κούρδων της Τουρκίας η χρήση της κουρδικής γλώσσας, στην προσπάθεια πολιτισμικής εξαφάνισής τους, ήταν μέχρι το 2001 απαγορευμένη),

ενώ, στη βόρεια Σουηδία, στη διάρκεια του 20ου αιώνα, η αυτόχθονη φυλή των Σάμι, αντιμετώπιζε ένα σκληρό πολιτισμικό και κοινωνικοπολιτικό πόλεμο από το επίσημο κράτος, όπως μας αποκαλύπτει η Αμάντα Κέρνελ.

Το μεγαλύτερο μέρος της ταινίας εκτυλίσσεται στη δεκαετία του 1930, όταν η φυλή αυτή των Σάμι, ειδικευμένη στην ανατροφή ταράνδων, στην πιο βόρεια περιοχή της Σκανδιναβίας, υπόκειται σε ένα ανελέητο πολιτισμικό κατατρεγμό, όπως σταδιακά ανακαλύπτουμε μέσα από την ιστορία της 14χρονης Έλε-Μαρία, ενός αθώου, γεμάτου όνειρα, κοριτσιού, θύμα της αποικιοκρατικής βίας μιας υποτιθέμενης πολιτισμένης χώρας, που αγωνίζεται να ανακαλύψει την ταυτότητά της. Η ιστορία ξεκινάει στις μέρες μας, όταν, η ηρωίδα, ηλικιωμένη πια γυναίκα, που ζει στη μεγαλούπολη ως Σουηδή με το όνομα Κριστίνα, αποφεύγοντας να μιλάει την πατρική της γλώσσα των Σάμι, αναγκάζεται να επιστρέψει στην Λαπωνία, που είχε εγκαταλείψει χρόνια πριν, για να παραστεί στην κηδεία της αδερφής της.

Η ιστορία εκτυλίσσεται μέσα από διάφορα φλας-μπாக, όπου παρακολουθούμε τη ζωή της, ξεκινώντας από την περίοδο όταν, ακόμη παιδί, στέλνεται, μαζί με την αδερφή της, σε ειδική για παιδιά των Σάμι σχολή, όπου υποχρεώνονται να μάθουν την κοινωνική τους θέση: δηλαδή τον περιορισμό τους στη γνώση και την αποδοχή της κοινωνικής τους κατωτερότητας. Σε μια από τις πιο οδυνηρές σκηνές της ταινίας, για να αποδείξουν την «επιστημονική» τους έρευνα και τη «διαφορά» των Σάμι με τους υπόλοιπους Σουηδούς, οι υπεύθυνοι του σχολείου μετράνε τα διάφορα μέλη του σώματος και φωτογραφίζουν γυμνά τα κορίτσια, φέρνοντας στο νου αντίστοιχες σκηνές στα ναζιστικά στρατόπεδα με τους Εβραίους...

Η Έλε-Μαρία, όμως, που ονειρεύεται μια καλύτερη, διαφορετική ζωή, θα εξεγερθεί και θα αναζητήσει μια πιο αντικειμενική και ουσιαστική εκπαίδευση. Κάποια στιγμή, στη διάρκεια ενός χορού, θα γνωρίσει ένα αγόρι, με αποτέλεσμα το ρομαντικό τους ειδύλλιο, που αναπτύσσεται γρήγορα, επαναφέρει στην επιφάνεια τις πολιτισμικές διαφορές τους, όταν στην ιστορία μπλέκονται οι συντηρητικοί γονείς του αγοριού.

Η σκηνοθέτρια Αμάντα Κέρνελ, που κατάγεται από την ίδια, για χρόνια καταπισμένη, φυλή, ισσορροπεί σωστά, συχνά με ευρηματικότητα, τα επιμέρους στοιχεία, την όμορφη εξέλιξη του ρομάντζου ανάμεσα στους δυο νέους, από τη μια, με τα ρατσιστικά και άλλα προβλήματα που δημιουργούνται τόσο στο σχολείο όσο και όταν γνωρίζει τους γονείς του αγαπημένου της, από την άλλη.

Με μια συνεχώς σε έρευνα κάμερα, ακολουθεί από κοντά την ηρωίδα της, καταγράφοντας με λεπτομέρεια τις αντιδράσεις της, χωρίς ποτέ να αγνοεί τους χώρους και το κοινωνικό περιβάλλον, σχολιάζοντας με χιούμορ, συχνά και ειρωνεία, ορισμένες από τις καταστάσεις, συνδυάζοντας, με τον καλύτερο τρόπο, τις ερμηνείες των επαγγελματιών ηθοποιών της (με επικεφαλής τη Λένε Σεσίλια Σπάρκο, έξοχη στο ρόλο της θαρραλέας έφηβης Έλε-Μαρία) με εκείνες των πολλών ερασιτεχνών Σάμι που εμφανίζονται στην ταινία της.

ΝΙΝΟΣ ΦΕΝΕΚ ΜΙΚΕΛΙΔΗΣ

AMANDA KERNELL

Σεναριογράφος και σκηνοθέτης.
Φιλμογραφία: 2017 I Will Always Love You Kingen, 2016 Η Καταγωγή των Σάμι, 2015 Stoerre Vaerie, 2014 Paradiset, 2013 The Association of Joy, 2010 Det kommer aldrig att gå över, 2009 Att dela allt, 2009 Spel, 2008 Semestersystem, 2007 Våra discon.